

FYLKESTINGSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
043/13	Fylkestinget	08.04.2013

Industristrategi for Nordland

-Prosess-, mineral- og leverandørindustri

Sammendrag

Fylkesrådet ser store muligheter for en positiv utvikling av industri i Nordland og ønsker at verdiskaping og industriell utvikling blir en del av regnestykkene når man ser på hvordan naturressursene skal utnyttes. Nordland har et av de sterkeste industrimiljøene i Norge.

Norsk prosessindustri er verdensledende innen produksjon av en rekke produkter som aluminium, sement, silisium, gjødsel, stål og forskjellige typer ferrolegeringer. Grunnlaget for etableringen av prosessindustrien i Nordland var tilgang til og nærhet til elektrisk energi, og foredling av naturressurser som kraft, mineraler og skog. Gjennom de siste 30 årene har blant annet et samarbeid mellom myndighetene og bedriftene utviklet denne industrien til å bli ledende i verden når det gjelder miljø- og energieffektiv produksjon. Dette har vært avgjørende for at norsk prosessindustri i dag framstår som den beste i sitt slag i hele verden, der kunnskap, effektivitet og lave klimautslipp er de fremste konkurransefortrinn.

Prosess- og mineral industrien representerer fylkets viktigste eksportindustrier med ca. 2300 direkte sysselsatte (ca. 6000 inkludert ringvirkningseffekten), og står for 60 % av all eksport fra Nordland. I 2011 representerte prosessindustrien en eksportverdi på 11,7 mrd.kr mens mineralindustrien hadde en omsetning på ca. 1,3 mrd. kr i 2011. Total eksportverdi fra Nordland i samme tidsrom var på 19,5 mrd. kr. For leverandørindustrien i Nordland utgjorde omsetningen ca.6 mrd.kr der leveranser mot olje/gass utgjorde ca. 1,8 mrd.kr.

Fylkesrådet har nedsatt ei arbeidsgruppe som har kommet med innspill til en industristrategi for Nordland. Fokus i arbeidsgruppen har vært på råvarebasert industri i sin helhet, med særskilt fokus på prosess- og mineralindustrien. Bakgrunnen for at denne industrien er viet særskilt stor fokus er at denne har stor multiplikatoreffekt, og at en arbeidsplass her genererer 2-3 nye industriarbeidsplasser.

Mange av de utfordringer og muligheter som denne prosess og mineralindustrien har, har de til felles. Begge disse næringene -samt olje/gassindustrien- er igjen viktige for leverandørindustrien i fylket. En sterk og innovativ leverandørindustri vil derfor være avgjørende for at den råvarebaserte industrien fortsatt kan utvikle seg i Nordland, samtidig som den danner grunnlag for nye bedrifter i verdikjeden.

Fylkesrådet vil at nærhet til fornybar kraft og andre råvarer som naturgass, mineraler og skog må ligge til grunn for de strategiske grep man tar for å styrke dagens industri og utvikle nye teknologibedrifter i Nordland. Strategien må gi grunnlag for bedrifter som baserer seg på ledende miljøvennlig produksjon med grunnlag i fornybar energi og kortreiste råvarer. Bruk av kortreist kraft vil redusere behovet for kraftledninger, og redusere energitapet i overføringsnettet..

Fylkesrådet ønsker at Nordland fylkeskommune skal ta initiativ til en diskusjon med nasjonale myndigheter om en gjennomgang av klimapolitikken for å sikre både globale miljøgevinster og industriell verdiskaping basert bl.a. på egne råvarer. Fylkesrådet er enig med arbeidsgruppen i at det er viktig å fokusere på de globale klimamål og 2- graders målet, i stedet for ensidig å fokusere på nasjonale klimamål som arbeidsgruppen mener vil føre til karbonlekkasje og økt fare for utflagging av industri.

Bakgrunn

Grunnlaget for etableringen av prosessindustrien i Nordland var tilgang til og nærhet til elektrisk energi, og foredling av naturressurser som kraft, mineraler, skog og fisk. Denne industrien har vist stor evne til omstilling, og fremstår i dag som en av verdens ledende når det gjelder fokus på miljø og miljøteknologi.

Fylkesrådet ser store muligheter for en positiv utvikling av industri i Nordland og ønsker at verdiskaping og industriell utvikling blir en del av regnestykkene når man ser på hvordan naturressursene skal utnyttes. Vi må ha en lønnsom og fremgangsrik industri basert på foredling av våre råstoffer. I politisk plattform for fylkesrådet i Nordland heter det videre: «Næringspolitikken i Nordland skal legge til rette for utvikling av gode rammebetingelser for et konkurransedyktig og nyskapende næringsliv.» Videre står det at fylkesrådet vil «arbeide for å styrke leteaktiviteten og utvinning av mineralressursene innenfor bærekraftige rammer», at en vil «arbeide for å sikre den kraftforedlende industrien stabil tilgang på nødvendig kraft» og at en vil «arbeide og legge til rette for økt utbygging av fylkets uutnyttede vannkraftressurser».

I rådsnotat av 16.10.2012 tok fylkesrådet initiativ til å sette i gang arbeidet med en ny industripolitikk for Nordland. Arbeidet skulle omfatte en strategi for prosess-, mineral- og leverandørindustrien. Prosjektgruppen startet sitt arbeid i slutten av november 2012. Terje Halmø (Terica) har vært prosessleder for dette arbeidet. En arbeidsgruppe ble oppnevnt og fikk følgende mandat:

«Nordland fylkeskommune ønsker å videreutvikle de sterke industrimiljøene vi har i fylket, skape spin-off effekter fra disse og bidra til etablering av nye teknologiske bedrifter. Naturgass vil alene eller sammen med andre råvarer- kunne bidra til å utvikle dagens industrisamfunn, skape nye industriklynger, og bidra til stor verdiskaping og sysselsetting. Nordland fylkeskommune ønsker å bidra til utvikling av en ny industripolitikk i Norge sett fra Nordland sitt ståsted. Målsettingen er at industrien fortsatt skal være en sentral bærebjelke for verdiskaping og sysselsetting i landsdelen i hele verdikjeden basert på uttak og foredling av våre naturressurser. Her tenker vi på prosess-, mineral- og leverandørindustri.

Prosjektgruppen skal utarbeide et dokument som peker på de industrielle mulighetene og utfordringene og man står overfor i Nordland med basis i naturressursene og det industrigrunnlaget som vi har i fylket. Dokumentet skal bidra til en ny nasjonal industripolitikk. Dokumentet vil være et viktig innspill fra Nordland i arbeidet med en ny nasjonal industripolitikk.»

Arbeidsgruppen har bestått av følgende personer:

Terje Halmø, prosessleder
Bjørn Bjørkmo, Mo Industripark
Eivind Mikalsen, Alcoa Mosjøen
Arve Ulriksen, Elkem Salten
Tone Lindberg, tidl. Natech, nå Kunnskapsparken Nord
Rita Lekang, LO Nordland
Odd Henriksen, NHO Nordland
Ole Børge Ytterdal, Norsk Industri
Sigurd Grytten, Zynk (kommunikasjonsrådgiver)
Øyvind Visnes, prosjektsekretær NFK
Terje Stabæk, NFK
Trine Fredriksen, NFK
Terje Gustavsen, NFK
Ola Torstensen, NFK

I tillegg har arbeidsgruppen benyttet en ressursgruppe bestående av Helge Stanghelle (Fesil), Kjell Giæver (Petro Arctic), Eivind Sommerseth (Forskningsrådet), Torbjørn Jørgensen (Inkubator Helgeland) og Frode Alfheim (Industri og Energi)

Arbeidsgruppen leverte rapporten «Innspill til ny industristrategi for Nordland» under en pressekonferanse på fylkestinget på Fauske den 26. februar 2013 (Vedlegg).

Gjennomføring av arbeidet

Arbeidet er gjennomført på relativt kort tid og har basert seg på et rikelig og tilgjengelig skriftlig materiale i tillegg til de prosesser gruppen selv har gjennomført. Gruppens anbefalinger nedenfor er således basert på følgende:

- **Strategisk mål:**
Basert på mandat og oppnevning ble det vedtatt at det strategiske mål gruppen skal gi innspill til, er:

Sikring og videreutvikling av industriarbeidsplasser

Begrunnelsen for dette er at slike arbeidsplasser gir 2-3 andre arbeidsplasser i tillegg. Med industriarbeidsplasser mener gruppen både arbeidsplasser i etablert og ny prosessindustri, nye arbeidsplasser i olje- og gassindustrien, mineralindustrien samt arbeidsplasser i leverandørindustri for alle industrisektorer.

- **Status i Nordland sett fra arbeidsgruppens ståsted:**
Gruppedeltakernes eget syn på Nordland og de forhold og forutsetninger som preger dagens situasjon og de muligheter og utfordringer Nordland, næringslivet i Nordland og industrien der synes å stå over for i de neste 30 år.

- **SWOT – analyse:**

Gruppen gjennomførte en relativt grundig SWOT-analyse (Strength, Weakness, Opportunities, Threats) for derved å klarlegge om det forelå klare forhold som man selv hadde innflytelse på og hvilke eksterne forhold det var vesentlig å forholde seg til og eventuelt søke å påvirke for å oppnå fylkets overordnede mål i forhold til utviklingen for industrien i fylket. SWOT- analysen ble siden benyttet til å beskrive tre ulike fremtidsbilder (scenarier) for utviklingen i Nordland, samt å identifisere hvilke strategiske grep fylket må/kan ta for å realisere utviklingen i det ønskete bildet.

- **Fremtidsbilder:**

Som en del av prosessen i arbeidsgruppen ble det formuler tre ulike fremtidsbilder av Nordland i 2030. Dette var ikke en vitenskapelig gjennomført analyse noe som ville ha krevd en vesentlig større innsats av «research», men likevel en eksersis basert på de grunnprinsipper slike analyser skal hvile på. Målet var å synliggjøre en del felles utviklingstrekk som forventes, men som er basert på ulike proaktive og reaktive tiltak fremover som kan føre til svært ulikt utfall for utviklingen av Nordland. De tre fremtidsbildene ligger vedlagt i rapporten fra arbeidsgruppen og er beskrevet som «mørketid», «oljetåke» og «soloppgang».

Arbeidsgruppen viser til fremtidsbildet «soloppgang» som det prefererte fremtidsbildet og har prøvd å konsentrere seg rundt hvilke proaktive grep som fylket må initiere eller forfølge for at dette fremtidsbildet skal bli en realitet for Nordland.

Sentrale utfordringer og forutsetninger som er lagt til grunn for at en kan nå fremtidsbilde «Soloppgang» er blant annet følgende:

- En fikk aksept for å ta i bruk naturgass i industrien og ilandføring av naturgass til Nordland.
- Det ble etablert gode samhandlingsrutiner med industrien om utdanning og FoU.
- Det ble etablert gode og industrirettede FoU miljøer i europeisk toppklasse.
- En fikk utnyttet sitt potensial innen fornybar energi.
- En fikk aksept for internasjonale klimamål og rammebetingelser for industrien som gjorde utvikling mulig.
- Det ble etablert et samarbeid med Sametinget og kommunene knyttet til planprosesser omkring arealbrukskonflikter som gjorde utnytting av kraft- og mineralressurser enklere.
- En fikk avklart tariff spørsmålet for industrien på en god måte.
- En fikk aksept for karbonlekkasje problematikken og fikk på plass et system for forutsigbare kraftkontrakter i industrien

Strategiske grep:

Her er det fokusert på hvilke proaktive grep som fylket må initiere eller forfølge for at det ønskete fremtidsbildet skal bli en realitet for Nordland. Disse er delt i tre grupper;

- **Internasjonale grep** som Nordland, eventuelt i samarbeid med allierte parter, må sørge for at Norge fremmer på den internasjonale arena.
- **Nasjonale grep** som Nordland, eventuelt i samarbeid med allierte, må sørge for blir implementert som elementer i en ny nasjonal industripolitikk fremover.
- **Regionale og lokale grep** som ligger innenfor fylkets mandat og beslutningsrom. Disse kan selvsagt også medføre forfølgelse på nasjonalt plan, men initieringen av tiltakene ville ligge innenfor fylkets eget handlingsrom.

Ressursrike Nordland

Nordland er et av landets absolutt mest ressursrike fylker. Nordland er landets nest største produsent av kraft (15 TWh), mens vi er største eksportør av kraft (5 TWh). I tillegg har fylket et stort potensial for ny fornybar energiproduksjon (15 TWh). Vi er landets nest største industri- og mineralfylke, og har store olje- og gassressurser på sokkelen. I tillegg er vi Norges største havbruksfylke, og et av de største på fiskeri.

Fakta om industrien i Nordland

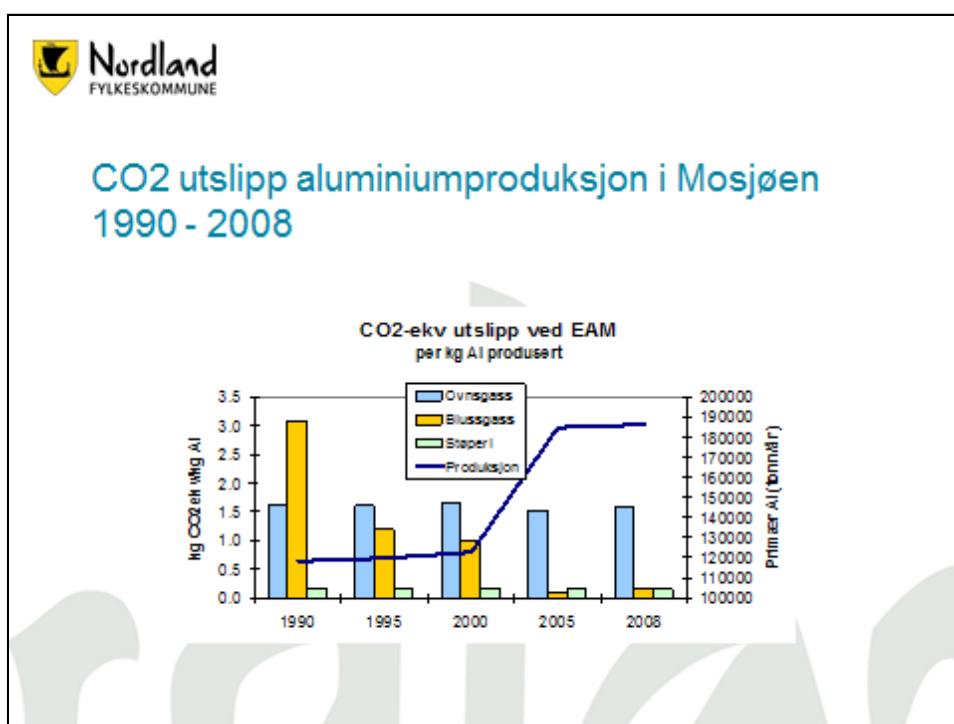
Nordland har et av de sterkeste industrimiljøene i Norge. Prosessindustrien i Nordland utgjør Norges nest største industriklynge og er verdensledende innen produksjon av en rekke produkter som verden trenger. Hovedproduktene er aluminium, sement, silisium, gjødsel, stål og forskjellige typer ferrolegeringer som eksporteres til hele verden.

Grunnlaget for etableringen av prosessindustrien i Nordland var tilgang til og nærhet til elektrisk energi, og et politisk ønske om å bygge opp landet etter andre verdenskrig. Dette var med og bygde opp en internasjonal industri med store ringvirkninger i lokalsamfunnet. Prosessindustrien representerer fylkets viktigste eksportindustri med ca. 1500 direkte sysselsatte, og står for 60 % av all eksport fra Nordland. I 2011 representerte den en eksportverdi på 11,7 mrd. i 2012 av en total eksportverdi fra Nordland på 19,5 mrd. (indeks Nordland 2013).

Denne næringen gir grunnlag for en stor og kompetansetung leverandørindustri som sysselsetter opptil to ganger så mange personer som prosessindustrien selv. Utviklingen av prosessindustrien i tiden som kommer vil derfor ha stor betydning for mange lokalsamfunn i Nordland.

Gjennom de siste 30 årene har et samarbeid mellom myndighetene og bedriftene utviklet denne industrien til å bli ledende i verden når det gjelder miljø- og energieffektiv produksjon. Et samarbeid som har vært avgjørende for at norsk prosessindustri i dag framstår som den reneste i sitt slag i hele verden.

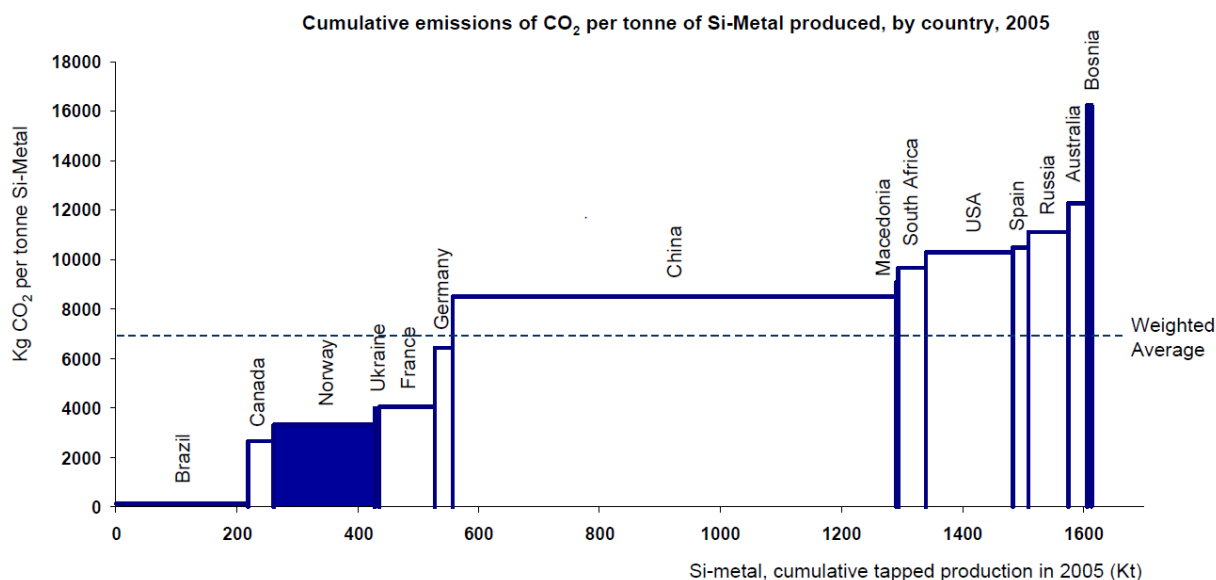
Tabellen nedenfor viser utviklingen av CO₂ utslipp hos Alcoa i Mosjøen i tidsrommet 1990-2008 samtidig som den viser utvikling i produksjon. Som vi ser har det vært en sterk reduksjon av CO₂ utslipp samtidig som produksjonen har femdoblet seg.

På tilsvarende måte viser figuren nedenfor et eksempel på CO₂ utslipp fra norsk silisiumproduksjon sammenlignet med tilsvarende utslipp fra andre produksjonssteder i verden. I Nordland er Elkem Salten produsent av Si-metall.

NORSK INDUSTRI: CO₂ EMISSIONS FROM THE PRODUCTION OF FERROALLOYS: SILICON METAL

Norway's Si-metal production is in the cleanest 25% of total world output when ranked by CO₂ emissions per tonne

Source: Hatch Beddows

Grunnen til at Brasil er så godt posisjonert er at de bruker mye trekull som reduksjonsmiddel, ikke fossilt kull som er vanlig i Norge.

Nordland er ett av landets største bergverksfylker med ca. 750 ansatte i råvareproduksjon og en omsetning på ca. 1,3 mrd. kr. Da er ikke prosessering av mineralene (sement, silisium, etc.), transport og tilknyttede servicenæringer regnet med. Rana Gruber alene sto for en omsetning på nærmere 700 mill. kroner.

Nordland har flere unike forekomster av kalkstein og dolomitt, talk (Hamarøy), høyrein kvarts (Nasa i Rana) og apatitt (i Misvær). Som råstoff til prosessindustrien er noen av disse i verdensklasse. Kvartsforekomstene i Hamarøy og Tysfjord er unike i verden innen sitt bruksområde, og er nå råstoff for fremstilling av høyrein kvarts ved The Quartz Corp (tidl Norwegian Crystallites) på Drag. Forekomsten av beryllium ved Høgtuva i Rana er den eneste ressursen av dette strategiske metallet i Europa. I tillegg har Nordland malmforekomster med kobber, bly, sink, nikkel, gull og jern som utgjør et stort potensial for fremtiden.

Kystskogbruket som Nordland er en del av har i dag ca. 40 % av landets produktive skogareal. Dette arealet øker raskt som følge av gjengroingen så det er langt ifra usannsynlig at kystskogbruket om noen år vil ha opp imot 50 % av landets produktiv skogareal. Store deler av dette produktive arealet er i tillegg høyproduktivt fordi dette arealet tidligere var jordbruksareal/beiteareal. Det framtidige skogbrukspotensialet i kystskogbruket er derfor betydelig. Nordland har ca. 7 mill. dekar med produktiv skog med et stående volum på 36 mill. m³. Av dette utgjør ca. 43 % hogstmoden skog. Skogvolumet i Nordland har økt med 10 mill. m³ fra 1993 til 2010. Årlig tilvekst er i dag på ca. 1,1 mill. m³ mens årlig avvirking har ligget rundt 0,25 mill. m³. (0,2 mill. m³ for salg og ca. 0,05 mill. m³ for vedproduksjon).

Leverandørindustrien i Nordland er i vekst. Petroleumsrelaterte leveranser utgjorde ca. 1,8 mrd.kr av en total omsetning i samme tidsrom på ca. 6 mrd. kr. Helgeland og Salten har om lag like stor petroleumsbasert omsetning som industrien knyttet til Melkøya. Bergverk, og særlig prosessindustrien bidrar til oppbygging av en konkurransedyktig leverandørindustri i Nordland som nå også har fått et internasjonalt marked mot olje- og gassindustrien. Leverandørindustrien i Nordland er rimelig godt kartlagt opp mot petroleumsaktivitet men atskillig mindre kartlagt når det gjelder leveranser overfor prosess- og bergverksindustrien i fylket.

Klimapolitikk og karbonlekkasje

Norsk klimapolitikk legger opp til at Norge skal ha ambisiøse mål og være et foregangsland i forbindelse med utslipp av klimagasser. Regjeringen har i Stortingsmelding om Norsk klimapolitikk, (nr. 21, 2011-12) som Stortinget behandlet 12. juni 2012, understreket at en *"offensiv nasjonal klimapolitikk må utformes slik at den også blir god næringspolitikk. Klimapolitikken bør bidra til å videreutvikle og omstille vårt næringsliv i klimavennlig retning. Teknologit utvikling står her helt sentralt"*.

Regjeringen har vedtatt å følge opp EUs regelverk om en ordning med kompensasjon for karbonpåslaget i kraftprisen. Statsministeren sa under en pressekonferanse at CO₂-kompensasjonen gis for å forhindre en utilsiktet konsekvens av kvotehandelsregimet i EU, nemlig at norske bedrifter har fått økte kraftpriser i tiden etter 2005 som følge av innføringen av kvotehandel i Europa.

LO har i flere rapporter og pressemeldinger sagt at vi må skille mellom to typer av tiltak i Norge:

- De som fører til reduksjoner i globale utslipp
- De som fører til reduksjoner i Norge, men der utslippene flytter til andre land uten klimatiltak (dette er karbonlekkasje)

Norsk Industri har inngått avtale med Enova for å stimulere til økt energieffektivisering i industribedrifter. Flere nordlandsbedrifter har allerede benyttet seg av de nasjonale virkemidlene som er stilt til disposisjon gjennom bl.a. ENOVA. Som et resultat av disse investeringene gjennomføres det nå tiltak på Elkem Salten (Sørfold) og Finnfjord (Troms) som alene gjenvinner mer en «ett Altakraftverk» (ca. 650 GWh). Det er også inngått en rekke avtaler med norske myndigheter om reduksjon i klimagassutslipp, blant annet aluminiumsindustrien i 1997, og avtale for kvotepliktig og ikke-kvotepliktig industri i 2004. Det er også inngått avtaler for reduksjon av SO₂- og NO_x-utslippene.

FNs Klimapanel har et sterkt fokus på globale klimamål, og mener at det er mulig å begrense den globale oppvarmingen til 2-2,4 grader med moderate kostnader. Det er stort potensial for å redusere utslippene av klimagasser fra industrien, først og fremst fra energiintensiv industri. Verken i industriland eller i utviklingsland er tilgjengelige tiltak og virkemidler fullt ut tatt i bruk.

Fylkestinget i Nordland har i regional plan «Klimautfordringene i Nordland» (FT-sak 42/2011) blant annet sluttet seg til følgende hovedmålsettinger:

Hovedmålsetting 1:

De samlede utslippene i Nordland skal reduseres med 20 % i forhold til 1991 (dette innebærer en 30 % reduksjon i forhold til 2008)

Hovedmålsetting 2

Nordland fylkeskommune skal jobbe for å utnytte det potensialet som ligger i produksjon av ny fornybar energi og energieffektivisering (i dette ligger det et mål om 5,7 TWh innen 2025 fordelt på ½ vind, ¼ vann og ¼ energieffektivisering).

I plandokumentet heter det videre at for å motvirke nedleggelse og utflytting av industri, må det vurderes hvordan man kan kompensere for de økte utgiftene som industrien påføres gjennom

endring av andre skatter og avgifter eller ved økt bruk av offentlig støtte. Det må også jobbes med forutsigbare rammebetingelser både i forhold til avgifter og kvotehandel i forbindelse med utslipp, samt konkurransedyktige og langsiktige kraftavtaler for industrien.

Betydelige forskjeller i bruk av klimapolitiske virkemidler mellom land kan over tid påvirke bedrifters lokaliseringsbeslutninger. For virksomheter som konkurrerer på verdensmarkedet, og hvor det er få muligheter til å velte over utslippskostnader i salgsprisene, vil en stram klimapolitikk i bedriftens hjemland kunne gi redusert lønnsomhet som igjen kan gi tap av markedsandeler. En stram klimapolitikk kan føre til at virksomheter nedskalerer sin aktivitet, legger ned eller lokaliserer seg i land med svake eller ingen klimareguleringer(karbonlekkasje).

I en rapport utarbeidet på vegne av Nordisk Ministerråd(utført av Copenhagen Economics), slås det fast at karbonlekkasje er en høyst reell trussel. Rapporten identifiserer de 25 mest utsatte sektorene i Norden, hvorav de fleste hører hjemme i bransjer som Norsk Industri representerer. Den antyder at for enkelte sektorer er risikoen for lekkasje rundt 100 prosent, hvilket i praksis betyr at for hvert tonn CO2 som landene i Norden reduserer i disse sektorene får man en tilsvarende økning globalt.

Nett og nett- tariffer

Kostnader knyttet til nett og nett-tariffer er en stor utfordring for kraftkrevende industri i Nordland som vi må ha øket fokus på fremover. I henhold til Statnett sine investeringsplaner skal det investeres i størrelsesorden 50 -70 mrd. kr i sentralnettet fram mot 2018.

Uten endringer i dagens tariffmodell vil dette gi betydelig økte energikostnader, redusert lønnsomhet og risiko for bedriftsnedleggelse og store sysselsettingsmessige regionale virkninger. Store kostnadsøkninger knyttet til investeringer i nett, eller forverring av andre rammebetingelser, medfører at produksjonen i industrien blir mindre lønnsom. På sikt vil dette forsterke faren for nedleggelse når det oppstår behov for modernisering og større nyinvesteringer selv om virksomhetene skulle gå med overskudd, dersom lønnsomheten er lavere enn ved lokalisering i andre land.

Tabellen under viser en illustrasjon av kostnadsøkningen knyttet til nett tariffer uten endringer etter dagens tariffmodell for noen av våre hjørnesteinsbedrifter (Kilde: Fesil).

Bedrift	Tariff 2012 MNOK	Tariff 2018 - forslag MNOK	Prosentvis endring %
Alcoa Lista/Mosjøen	18/36	46/66	150/84
Elkem	22	66	200
FESIL	8	24	200

Vurdering

I politisk plattform sier fylkesrådet at Nordland og Nord-Norge selv bør legge føringer for hvordan industrien kan fortsette å være en sentral bærebjelke for verdiskaping og sysselsetting i landsdelen. Fylkesrådet har derfor tatt initiativ til å lage en ny industristrategi for Nordland. Denne strategien tar mål av seg til å skulle bli et viktig innspill fra Nordland i arbeidet med en nasjonal industripolitikk.

Nordland er industrifylket i Nord-Norge, med et av de sterkeste industrimiljøene i Norge. Det er svært viktig å ta vare på og videreutvikle denne industrien da den er den desidert største eksportnæring i fylket i tillegg til at bransjen skaper viktige spin-off effekter og bidrar til etablering av mange nye teknologiske arbeidsplasser. I Nordland har en svært konkurransedyktig og effektiv industri, og sterke industrielle tradisjoner. Industrien i Nordland er i stor grad bygget opp på foredling av naturressurser som kraft, mineraler, skog og fisk. Industrien i Nordland har vist stor evne til omstilling, og Nordlands prosessindustri fremstår i dag som en av verdens ledende når det gjelder fokus på miljø og miljøteknologi. Kunnskap, effektivitet og lave klimautslipp er de fremste konkurransefortrinnene til denne industrien.

Dette er miljøer med høyt fokus på forskning, utvikling og innovasjon, som vil være sentralt i videreutviklingen av kunnskaps- og teknologiintensive arbeidsplasser i fylket. Å ta vare på og videreutvikle de sterke industrimiljøene er særdeles viktig for å kunne skape slike spin-off effekter og nye teknologiske arbeidsplasser også i fremtiden. Å fase ut kompetanse går raskt, å bygge den opp igjen tar veldig lang tid.

I henhold til mandatet har fokus i arbeidsgruppen vært på råvarebasert industri i sin helhet, med særskilt fokus på prosessindustrien. Mange av de utfordringer og muligheter som denne industrien har vil være de samme for mineralindustrien. Begge disse næringene -samt olje/gassindustrien- er igjen viktige for leverandørindustrien i fylket. En sterk og innovativ leverandørindustri vil likeledes danne grunnlag for bedrifter innen prosess, mineral og olje/gassindustrien som er teknologisk og miljømessig ledende i verden. Bakgrunnen for at prosessindustrien er viet særskilt stor fokus er at denne har stor multiplikatoreffekt, og at en arbeidsplass her genererer 2-3 nye industriarbeidsplasser.

Fylkesrådet er enig i arbeidsgruppens konklusjoner om at nærhet til fornybar kraft og andre råvarer som naturgass, mineraler og skog må ligge til grunn for de strategiske grep man tar for å styrke dagens industri og utvikle nye teknologibedrifter i Nordland. Strategien må gi grunnlag for bedrifter som baserer seg på ledende miljøvennlig produksjon med grunnlag i fornybar energi og kortreiste råvarer. Bruk av kortreist kraft vil redusere behovet for kraftledninger, og redusere energitapet i overføringsnett. Dette kan gjøres ved at kraftkrevende virksomhet etableres i områder med stort kraftoverskudd, som for eksempel i Nordland der kraften «eksporteres» i form av bearbejdet produkter som aluminium. En annen måte vil være å benytte kraft i et overskuddsområde til å elektrifisere petroleumsinstallasjoner. Dette ville i tillegg kunne bygge opp under for eksempel offshore vindkraft prosjekter i Nordland. Industri som ønsker å bygge egen kraft til egen produksjon bør få mulighet til det. Naturgass vil i kombinasjon med andre råvarer i fylket danne industriklynger med et eksportpotensial som er minst like stort som eksisterende industri.

Det er bred politisk enighet om at Norge skal ta ansvar for å redusere det globale klimagassutslippet. Klimaforliket mellom regjeringspartiene og opposisjonspartiene fra 2008 legger ambisiøse mål for dette. Industrien skal være en stor bidragsyter for å nå målsettingene om reduserte klimautslipp. Industrien i Norge har allerede gjennomført betydelige kutt i klimagassene, og vist at sektoren tar ansvar. Industrien har redusert klimagassutslippene med 38 % fra 1990 til 2011(Klima- og forurensnings Direktoratet). Dette er et resultat av egne grep i industrien i tillegg til en god dialog og avtalebaserte løsninger mellom myndighetene og industrien. Dialogen mellom politikere og industrielle aktører bør videreføres også i forbindelse med rammebetingelser som gjør det mulig å utvikle dagens industri men og med tanke på å etablere ny industri.

Klimaforliket bidrar til å redusere Norges utslipp av CO₂. Samtidig ser fylkesrådet at forliket kan hindre etablering av nye industriprosjekter i Norge. En for stram nasjonal klimapolitikk i Norge kan medføre karbonlekkasje, dvs at industrien over tid avvikles, nedskaleres eller flytter til land uten klimareguleringen. En slik politikk er ingen tjent med, og vil bare føre til at det totale globale utslippet av klimagasser øker. For eksempel så er utslipp fra aluminiumsindustrien i Norge og på

Island lavest i verden. EU-landene har fem ganger så høye utslipp per tonn aluminium, USA seks ganger så mye, og gjennomsnittlig kinesisk produksjon har åtte ganger så høye klimagassutslipp som den norske. Da blir det meningsløst å gjennomføre tiltak som driver industrien ut av landet. Fylkesrådet mener at Nordland fylkeskommune bør ta initiativ til en diskusjon med nasjonale myndigheter om en gjennomgang av klimapolitikken for å sikre både globale miljøgevinster og industriell verdiskaping. Fylkesrådet slutter seg til de intensjoner som er gitt både i nasjonale dokumenter og i fylkeskommunens egen klimaplan. Fylkesrådet er enig med arbeidsgruppen i at det er viktig å fokusere på de globale klimamål og 2- graders målet, i stedet for ensidig å fokusere på nasjonale klimamål som arbeidsgruppen mener vil føre til karbonlekkasje og økt fare for utflagging av industri.

Her må det til en nasjonal klimapolitikk der myndighetene og industrien inngår avtaler om produktutvikling og miljøvennlig produksjon. Samstemte miljøkrav kan bidra til å utvikle en unik miljøkompetanse i næringslivet, på samme måte som lignende avtaler gjorde norsk prosessindustri verdensledende i miljøeffektiv produksjon på 1980 og 1990 tallet. Med betydelig offentlig støtte vil aktive eiere investere betydelige beløp i forskning og utvikling av miljøvennlig produksjon av høyverdige kompetanseprodukter.

Nordland kan ta en ledende posisjon i en slik «grønn industrirevolusjon», der næringslivet og det offentlige utnytter både klima- og verdiskapingspotensialet som ligger i energieffektivisering for å skape miljøledende bedrifter og arbeidsplasser. Dermed kan vi legge grunnlaget for å utnytte et enormt markedspotensial for kompetanse og teknologi som finnes internasjonalt.

Fylkesrådet mener nett tariffene og retningslinjene for Statnett bør innrettes slik at de stimulerer til nasjonal verdiskaping på grunnlag av norsk fornybar energi. Slik burde bruk av kortreist kraft applauderes. Ikke bare ville en redusere behovet for kraftledninger med påførende miljøbelastninger men en ville og få redusert energitapet i overføringsnettet ved å transportere kraften over større avstander. Det er bekymringsfullt om de investeringer som nå gjøres i Sentralnettet blir belastet industrien som vist i tabellen om «Nett og nett tariffer». Blir dette gjort vil det bety en kostnadsøkning for Nordland sin prosessindustri på flere hundre prosent. Dette må unngås enten ved at det innføres kompensasjonsordninger tilsvarende den som myndighetene nå innfører for CO₂, eller aller helst ved at modellene for kostnadsfordelingen i nett tar hensyn til dette.

Dagens organisering og ansvarsfordeling mellom NHD, OED og MD, gjør det utfordrende å se helhetsbildet, koble viktige naturressurser og gi økt samfunnsmessig verdiskaping av de rike ressursforekomstene vi har både innenfor energi- og industrisektoren. Fylkesrådet etterlyser klare rammer og næringspolitiske virkemidler som gjør det mulig å nå regjeringens mål om industriell verdiskaping samtidig som klimamålene skal innfris. Sentralbanksjefen sier i forbindelse med sin årstale for 2013 at en sterk utvikling innen landbasert industri vil være viktig for finans- og pengepolitikken utvikling fremover. Det er imidlertid litt vanskeligere når man snakker om hva som kreves av rammebetingelser for næringslivet, og hvordan næringslivet skal innrette seg for å være omstillingsdyktig. Det er viktig at regjeringen og NHD tar initiativ til å få utarbeidet en nasjonal industrimelding. Både for å belyse industriens behov, og for å skape forutsigbarhet gjennom å legge langsiktige strategier som ivaretar etablerte miljøer og fortsatt industriell utvikling og innovasjon i Norge.

Nordland fylkeskommune har sondert et mulig samarbeid med andre fylkeskommuner som har stor industriproduksjon. Disse har stor interesse for det arbeid som Nordland nå gjør, og ønsker å jobbe sammen med fylkeskommunen inn mot sentrale myndigheter i dette strategiarbeidet.

I årene som kommer vil tilgang til naturgass kunne bidra til å utvikle dagens industrisamfunn, skape nye industriklynger, og bidra til stor verdiskaping og sysselsetting. Den politiske og industrielle

interesse vi nå ser for mineraler og metaller vil ytterligere styrke denne muligheten. Europas bekymring for en framtidig mangel på viktige mineraler og materialer har ført til utvikling av EU sitt råvaredirektiv. Dette er i ferd med å endre EU sin industripolitikk, med ønske om sikring og utvikling av industri og ressurser i Europa.

I rapporten «Mulighetsstudie 2010 – Økt bruk av naturgass i Nordland» konkluderes det med at med et forbruk fra 1-2 BCM naturgass til 10 BCM vil det kunne etableres industriklynger i Nordland med en produksjonsverdi fra 7,4 til 25,8 mrd. kroner og en sysselsettingseffekt på 1.380 til 4.800 ansatte alt etter hvilket scenario som legges til grunn. Dette betyr at en etablering av en slik industriklynge basert på naturgass kan representere en verdiskaping på minst samme nivå som den samlede prosessindustri utgjør i Nordland i dag.

Oljeselskapene må få sterkere politiske føringer i forhold til utredning og tilrettelegging av norsk gass til industrielle formål. Plan for utbygging og drift (PUD) krever ikke utredning av ilandføring av bruk av gass som råvare for industrielle formål. Et krav om en slik utredning bør komme for å utfordre et ensrettet fokus på råvareeksport, og aktualisere landbasert verdiskaping. For å følge opp et slikt krav må statlige fora og virkemidler brukes.

Fylkestinget i Nordland sa i februar i år i tilknytning til «kunnskapsinnhenting av petroleumsvirksomhet for det nord-østlige Norskehavet» følgende: «*Fylkestinget forventer videre at veilederen for PUD/PAD stiller krav om at funn skal utredes med en industriell løsning i tillegg til en tradisjonell eksportløsning. Utredningen skal betales av lisensen, lisensen skal videre gi tilgang til nødvendige data om feltet. Med hensyn til rett til å få informasjon fra selskapene, må regionalt og nasjonalt forvaltningsnivå likestilles. Arbeidet med utredningen må styres av en uavhengig aktør med egeninteresse for industrielle løsninger (eksempelvis regionalt politisk forvaltningsnivå).*»

Nordland har unike mineralressurser som kan gi grunnlag for stor verdiskaping i distriktene. Nordland fylkeskommune har samarbeidet i mange år med Norges geologiske undersøkelse (NGU) for å legge til rette og utvikle forekomster for industriell utnyttelse. I prosjektet Nordland Mineral ble blant annet forekomsten av apatitt i Misvær påvist og kartlagt. Fylkeskommunen har inngått et samarbeid med NGU i et nasjonalt prøveprosjekt for arealfesting og verdisetting av mineralforekomster i Nordland. Dette vil være viktig i forhold til å sikre en bærekraftig og forutsigbar arealforvaltning i Nordland.

I rapporten anbefaler arbeidsgruppen at fylkeskommunen tar initiativ til en egenfinansiert mineralprospektering av mineralressursene. Dette kan for eksempel skje i en videreføring etter modell av Nordland Mineral eller Minerals Norway, men trenger en nærmere diskusjon med NGU før en evt. beslutning tas. Når det gjelder regjeringens mineralstrategi så har fylkesrådet allerede i februar i 2012 gitt en rekke innspill til Nærings- og handelsdepartementet i denne forbindelse. Dette er senere fulgt opp med brev høsten 2012, og senest med departementet på GeoNor konferansen i Mo i Rana i begynnelsen av februar i år.

Det er for tiden kun 2 store industrielle brukere av skog i Nordland (Arbor i Hattfjelldal og Elkem Salten) ellers skipes tømmeret for det meste ut av fylket. Dette gjøres samtidig med at det skipes inn store tømmer mengder til Elkem Salten. Elkem Salten har et årlig behov for 50 000 tonn flis noe som kan øke til 70-80 000 tonn om få år. Elkem, Arbor og Mo Industripark(planer) har forbruk av trevirke som utgjør et stort potensial for skogbruket i Nordland. Det er nok tilvekst av skog i Nordland til å dekke både eksisterende og framtidig etterspørsel av tømmer. Den største utfordringen for økt uttak er ifølge «Melding om Kystskogbruket» at skogsveidekningen og rammebetingelser for utbygging av skogsveier er for dårlig. Det burde være et mål å kunne levere kortreist tømmer fra Nordland til industrielle forbrukere i Nordland. I dette arbeidet vil det og være

behov for å etablere en satsing for å finne egnet logistikk som kan aktivere større lokale leveranser av skog og flis til industrien i Nordland

Planprosessene i forbindelse med utbygging av energi-, mineral- og industriproduksjon kan i mange tilfeller ta opptil 8-10 år. Dette er uholdbart for en industrinasjon som Norge. Planprosessene må kunne effektiviseres og gjøres enklere, på tilsvarende måte som i Sverige og Finland der en spesielt innen mineralprosjekter har kortere og mer forutsigbare saksbehandlingsprosesser (j. fr Norsk Bergindustri). Rana Utviklingsselskap har tatt initiativ til et forprosjekt i Interreg IVA Nord med tanke på kompetanseoverføring fra Sverige og Finland knyttet til slike prosesser. En slik forenkling og effektivisering må tas opp til diskusjon i den kommende mineralstrategien, og i en ny industrimelding.

Fylkesrådet legger til grunn at en god politikk for prosess- og mineralindustrien må gjenspeiles i offentlig samfunns- og arealplanlegging samt gjennom næringsvennlige rammebetingelser. Det er vesentlig at interesseavklaringer knyttet til arealbrukskonflikter ved for eksempel funn av mineraler og utnytting av energiresurser kommer tidlig frem i planprosessen med tanke på raskere å kunne utnytte disse ressursene.

I forbindelse med verneprosesser har ofte kunnskap om naturressurser som vannkraft, vindkraft og mineraler vært liten og ufullstendig før vedtak om vern blir tatt. Mange unike og strategiske ressurser kan derfor være lagt lokk på for all fremtid. Dersom Norge skal ha som intensjon å bidra både med fornybar energi og strategiske mineraler til egen og EUs etterspørsel, kan det være nødvendig å se på disse ressursene også i eksisterende verneområder. Hensikten er å veie samfunnsøkonomiske interesser opp mot verneinteresser. Nordland fylkeskommune vil i samarbeid med NGU gjennomføre et nasjonalt prøveprosjekt med arealfesting og verdisetting av sentrale mineralressursene i hele fylket. Da vil man ha bedre grunnlag for å vurdere de enkelte ressursene opp mot hverandre på en likeverdig måte. Det samme bør gjøres for andre naturressurser.

Leverandørindustrien er viktig for Nordland. Denne industrien kan i utgangspunktet deles i to. For det første har vi den delen som har et internasjonalt marked, så har vi den delen av industrien som leverer på grunn av nærhetsfordeler. Det vil, slik vi ser det være viktig at bedriftene i større grad enn i dag lærer av hverandre. Innenfor petroleum har Statoil og Innovasjon Norge sitt LUNN-program som nå starter opp sin andre runde. Videre har en LUEN-programmet som Statnett har tatt initiativet til. I tillegg har vi andre mer lokalt baserte initiativ. Her ser vi det er viktig å få på plass komplementerende programmer, som enten utfyller dagens deltagende bedrifter eller fanger opp bedrifter som ikke har noen plass i de etablerte prosessene. Det vil være viktig at dagens klynger videreutvikles slik at disse framstår som komplette innen sitt tilbud. Det må også arbeides med erfaringsoverføring mellom bedrifter i fylket.

For Nordland vil det være av stor betydning å videreutvikle dagens leverandørmiljø, samt bidra til å utvikle nye miljøer. Det bør i sterkere grad fokuseres på å legge til rette for etableringer fra etablert leverandørindustri slik at denne næringen får et permanent fotfeste i fylket. Leverandørindustrien må posisjonere seg bedre mot olje/gass og kraftkrevende industri. Prekvalifisering og arbeidspakker er viktige stikkord og NFK bør sammen med Innovasjon Norge (IN) videreutvikle et leverandørutviklingsprogram med dette som innsatsområder. Dette ikke minst fordi industrien for øvrig etter hvert har etablert tilsvarende krav og prosedyrer i forhold til leveranser som olje- og gassindustrien har hatt i lengre tid. Her er det etter arbeidsgruppens vurdering et stort potensial for sysselsetting og verdiskaping som kan utløses. I tillegg til olje/gass burde en inkludere annen leverandørindustri knyttet til mineral- og kraftkrevende industri i et overbyggende/samlende leverandørutviklingsprogram.

Framtidig verdiskaping i Nordland er avhengig av betydelig forskning og innovasjonsaktivitet i industrien. Bedriftene konkurrerer i en global kunnskapsbasert økonomi, og det er nødvendig å videreutvikle bedriftenes konkurransekraft ved at FoU-aktivitet blir integrert som en sentral del av utviklingsstrategien for industrien i Nordland.

I statistikk fra SSB og fra Norges forskningsråd ser vi at industrien i Nordland rapporterer lite forskningsaktivitet, bruker lite offentlige virkemidler rettet mot forskning og få bedrifter har effektive kontaktpunkter mot forskningsmiljøene. Av sysselsettingsstatistikken ser vi også at bedriftene i Nordland har relativt få ansatte med lang utdanning som sivilingeniør, mastergrad og dr. grad.

I de store konsernbedriftene skjer mye av FoU-arbeidet i tilknytning til konsernledelsen, mens det i mindre bedrifter skjer en del FoU-arbeid. Energigjenvinningsanlegget ved Elkem Salten viser likevel hvordan prosessindustrien arbeider i praksis. Der er de nå i ferd med å bygge et energigjenvinningsanlegg som vil kunne gjenvinne så mye som 300 GWh elektrisitet årlig. Bedriften har mottatt 350 millioner kroner i investeringsstøtte fra statlige midler til et slikt prosjekt som vil gi et godt grunnlag for å videreutvikle teknologi med betydelig klimapotensial både i Norge og internasjonalt. Dette blir verdens hittil største energigjenvinningsanlegg ved et silisiumverk.

SMB bedriftene i fylket har i de siste årene tatt i bruk Skattefunn ordningen, som er lavterskel forskningsprogram. Det er ønskelig at regionens bedrifter etter hvert vil benytte de mer bransjerettede og faglig utfordrende programmene i Forskningsrådet og i internasjonale programmer.

I videreutvikling av industrien i Nordland vil det være nødvendig å ta i bruk regionale, nasjonale og internasjonale forskningsfinansieringskilder på en mer strategisk måte. Bedriftene må utvikle egen forskningskompetanse, og det er nødvendig å styrke samarbeidet med forskningsmiljøer regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Fylkeskommunens deltagelse i EUs plattform for Smart Spesialisering (RIS3) bidrar med tilrettelegging for utvikling av nettverk, samarbeidsrelasjoner og mulighet for å delta inn i europeiske FoU-samarbeid. Nærhet mellom forskningsmiljøene og bedriftsklyngene er et nødvendig grunnlag for å oppnå dette. Gjennom nærhet oppstår ofte dypere forståelse for bedriftenes faglige utfordringer og nye metoder for løsning utvikles.

Erfaringer fra klyngeprogrammene ARENA og NCE underbygger denne erfaringen. Utviklingen av et forskningsmiljø i tilknytning til Campus Helgeland og industriparken på Mo er en annen satsing som vil gi mulighet for slike effekter på Helgeland.

En stor utfordring i dagens og framtidens arbeidsmarked, er økt konkurranse om arbeidskraften, og mangel på fagfolk på ulike nivåer, i hele landet. For industrien vil det si mangel på ingeniører og fagarbeidere, bl.a. er det estimert et behov for 16 000 nye ingeniører for å dekke etterspørselen. Dette merker og nordlandsindustrien og flere av våre industribedrifter strever med å holde på å tiltrekke seg høyere kompetansekraft. En stor del av de som utdannes i Nordland reiser ut av fylket og landsdelen samtidig som det er en intern utfordring at ingeniører i landbasert industri lokkes over til petroleumsnæringa på grunn av høyere betalingsevne i denne sektoren. For å møte dette behovet vil det være nødvendig å rekruttere et større antall ingeniører og annen relevant arbeidskraft fra utlandet, i tillegg til at utdanningskapasitet på ingeniører i Nordland økes. Dette innebærer også at det må rekrutteres flere utenlandske studenter til ingeniørutdanning i tråd med hva Høgskolen i Narvik har gjort gjennom mange år. I en annen sak i fylkestingets møte i april «Tilflytting og rekruttering» omtales disse utfordringene nærmere.

Ifølge NAV sin siste bedriftsundersøkelse i Nordland oppga bedriftene selv at de pr i dag mangler 50 sivilingeniører, 50 platearbeidere, 50 sveisere, 25 rørleggere, 50 elektrikere/elektronikere. Dette er behovet med utgangspunkt i dagens stillinger og aktivitet. En økning og videreutvikling av industrien i Nordland vil kreve langt flere kvalifiserte personer innenfor både disse og andre grupper.

Lærlingordningen er viktig for å rekruttere arbeidskraft til næringslivet. Ordningen viser ungdom hva de kan forvente seg i praksis om de velger å gå inn i en bransje. Industrien i Nordland har god erfaring med lærlingeordningen som en rekrutteringsbase for senere fast ansettelse. Det påpekes imidlertid at her er et stort potensial for å øke tallet på lærlinger i Nordland. Industrien må i ennå sterkere grad ta grep om egen rekruttering gjennom å ha fokus på inntak av lærlinger, samtidig som en må se på om bedre støtteordninger vil kunne hevet tallet på lærlinger. Arbeidsgruppen har og anbefalt at fagutdanningen i Nordland styrkes vesentlig for å posisjonere seg mot ny industri i Nordland.

En god fagutdanning er viktig for å få rekruttering til industrien og det er viktig å få et godt samspill mellom undervisningsinstitusjonene og næringslivet. Videregående skole er Nfk sitt ansvar og her har Nfk anledning til å etablere en forbedret fagutdanning som en regional fordel for næringslivet i Nordland. Fylkeskommunen tok for et år siden initiativ til etablering av en fagskole for bergteknikk ved Fauske videregående skole. Fauske vgs. har i samarbeid med Stjørdal vgs, som allerede har en bergfaglig linje, nettopp fått godkjenning fra NOKUT for en slik fagskole.

I an annen sak til fylkestinget i april, *Melding - Samfunnskontrakt for flere lærlinger*, rettes bl.a. oppmerksomheten mot full opplæring i bedrift. Dette er viktig for at både flere ungdommer får læreplass og en større del av arbeidslivet får rekrutteringen gjennom lærlingordningen. Regelverket gir ikke bestemmelser om at lærlinger skal ha teoribakgrunn i faget ved inngåelse av lærekontrakt så slik åpnes det for at elever etter ungdomsskolen kan begynne i lære med full opplæring i bedrift, eller begynne i lære etter å ha gjennomført VG1 kurs i faget.

Konsekvenser

Saken har ingen umiddelbare økonomiske eller administrative konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Et mulig unntak kan være kostnader knyttet til eventuelt økt satsing innenfor områdene fagutdanning/lærlingordning.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget har som mål at Nordland skal ha en konkurransedyktig og teknologisk ledende industri basert på foredling av fylkets ressursgrunnlag. Nordland sin ressursriktighet bør utvikles slik at virkningen blir reduserte globale klimautslipp, grunnlag for regional verdiskaping gjennom klimaeffektiv industriproduksjon nær energikildene og sysselsetting i hele fylket.

Innspill til nasjonale myndigheter

2. Fylkestinget vil ha en politikk som styrker norsk konkurransevne og fremmer investeringer og fornyelse av industrien i Norge og Nordland, og som skal være et viktig bidrag for global måloppnåelse på klima. Fylkestinget vil derfor at Regjeringen skal:
 - a. Snarest ta initiativ til å utarbeide en nasjonal industrimelding for å hindre nedbygging av landbasert norsk industri. I meldingen er det viktig å fokuseres på en samordning av energi-, klima- og industripolitikken. Fylkeskommunen ønsker med dette dokumentet å bidra til en slik nasjonal industrimelding.
 - b. Utarbeide en nasjonal gassmelding der industriell bruk av gass har sterk fokus. Prising av naturgass må være et viktig element i en slik melding.
3. Fylkestinget slutter seg til Regjeringens understreking i Stortingsmelding om Norsk klimapolitikk, (nr. 21, 2011-12) som Stortinget behandlet 12. juni 2012, at en "offensiv nasjonal klimapolitikk må utformes slik at den også blir god næringspolitikk. Klimapolitikken bør bidra

til å videreutvikle og omstille vårt næringsliv i klimavennlig retning. Teknolog utvikling står her helt sentralt".

4. Det er viktig å fokusere på rammebetingelser for industrien som bygger opp rundt forståelsen av karbonlekkasje, og som bidrar til utvikling av grønn teknologi som kan gi utslippsreduksjoner globalt og verdiskaping i Norge. Fylkestinget vil at Regjeringen aktivt griper fatt i denne utfordringen og sikrer at det blir et hovedmål i nasjonal og internasjonal klimapolitikk. Dette for å unngå karbonlekkasje og derigjennom bidra til å hindre utflagging av norsk industri.
5. Fylkestinget mener energieffektivisering i industrien ytterligere må styrkes. Regjeringen må stimulere til dette gjennom tilstrekkelig sterke og forutsigbare statlige virkemidler.
6. Mineralnæringen preges i dag av lange planprosesser, og stor usikkerhet når det gjelder konsesjoner, deponi og utslippstillatelser. Dette betyr igjen at den risikovillige og langsiktige kapital som næringen trenger for å komme i gang, og for å utvikle seg uteblir. Regjeringen må derfor snarest få på plass en mineralstrategi.

Tiltak fylkeskommunen vil iverksette

7. Forbruk av kraft lokalisert nær kraftproduksjon («kortreist kraft») skal få fordel av sin beliggenhet. Dette vil redusere behovet for overføringsnett og redusere energitapet i overføringsnettet. Nettariffene og retningslinjene for Statnett må innrettes slik at de stimulerer til nasjonal verdiskaping på grunnlag av kortreist kraft. Det må innføres tariff modeller som ivaretar hensynet til at industrien skal ha forutsigbare og konkurransedyktige energikostnader.
8. Det skal være et mål at en viss andel av ny kraft i fylket går til industriutbygging på langsiktige og konkurransedyktige vilkår. Det er i tillegg gjeldende politikk i fylkestinget at petroleumssektoren på Nordlandssokkelen elektrifiseres.
9. Det skal settes i gang et arbeid med å se på hvordan en kan forenkle dagens prosesser knyttet til plan og bygningsloven i saker av industriell karakter. Dette med tanke på at planprosesser kan gjennomføres på kortere tid og være mer forutsigbare for næringslivet.
10. Naturgass må tas i bruk som energibærer og råstoff i industrien. I denne sammenheng er ilandføring av naturgass et viktig virkemiddel i tillegg til etablering av LNG terminaler til industrielle og transportmessige formål.
11. For å sikre fremtidig ressurstilgang skal det sammen med NGU gjennomføres en kartlegging og verdisetting av mineralressursene i fylket som grunnlag for en egen mineralstrategi.
12. Det må utvikles flere bedriftsnettverk og klynger av typen Arena og NCE. Gjennom slike nettverk styrkes kontakten til forsknings- og utdanningsmiljøer innenfor og utenfor fylket.
13. Utdannings og forskningsinstitusjonenes samhandling med regionens industri må forsterkes for å styrke industriens forskningsaktivitet og ivareta næringens utdanningsbehov. Campus Helgeland må utvikles til et senter for utdanning og forskning i tråd med de behov som regionenes næringsliv har. Med sin nærhet til prosessindustrien på Helgeland bør disse relasjonene har sterkt fokus.
14. Det igangsettes et utviklingsarbeid sammen med industrien som skal bidra til at skolene bedre kan skreddersy opplæringstilbud for å dekke ulike behov.
15. Fylkestinget konstaterer at det er et stort behov for å styrke ingeniørutdanninga i Nordland. Ingeniørutdanningen må bygges ut for å tilfredsstille industriens og samfunnets behov for ingeniør kompetanse i tillegg til ytterligere styrking/utvikling av doktorandprogram for næringslivet. Som ledd i dette må det satses videre på rekrutteringen av utenlandske studenter innen ingeniørfag, med siktemål at disse også kan bli arbeidskraft i Nordland. Det må iverksettes et program i samarbeid med industrien med tanke på rekruttering av utenlandske ingeniører til industriell virksomhet i Nordland.

16. Lærlingeordningen er en ordning for hele samfunnet, men særdeles viktig for å rekruttere arbeidskraft til næringslivet. Ordningen viser ungdom hva de kan forvente seg i praksis om de velger å gå inn i en bransje. Industrien i Nordland har god erfaring med lærlingeordningen som en rekrutteringsbase for senere fast ansettelse. Det påpekes imidlertid at med bedre støtteordninger kunne tallet på lærlinger blitt hevet betraktelig. Fylkestinget ber om at det i lag med industrien ses på hvordan en i Nordland kan ta ytterligere grep for å øke tallet på lærlinger i industrien.
17. Dagens leverandørutviklingsprogrammer i fylket må effektiviseres og samordnes. Dette med tanke på å styrke og bygge opp leverandører til så vel prosess-, mineral- og petroleumsindustrien.
18. Fylkestinget ber om at det etableres en satsing sammen med Innovasjon Norge som aktivt hjelper potensielle leverandører til å gjennomføre den prekvalifisering og ISO sertifisering som er nødvendig for å kunne bli leverandør til prosess- mineral- og olje/gass sektoren. Oljeindustrien må tilby kontrakter med en størrelse og kompleksitet tilpasset lokalt- og regionalt næringsliv.
19. Det etableres en egen satsing for å trekke etablert strategisk leverandørindustri til Nordland.

Bodø den 12.03.2013

Odd Eriksen
fylkesrådsleder
sign.

Arve Knutsen
fylkesråd for næring
sign.

08.04.2013 Fylkestinget

FT-043/13

Innstillinga fra komite for næring ble lagt fram av nestleder i komiteen Ronny Olsen, FrP:

1. Fylkestinget har som mål at Nordland skal ha en konkurransedyktig og teknologisk ledende industri basert på foredling av fylkets ressursgrunnlag. Nordland sin ressursrikdom bør utvikles slik at virkningen blir redusert globale klimautslipp, grunnlag for regional verdiskaping gjennom klimaeffektiv industriproduksjon nær energikildene og sysselsetting i hele fylket.

Innspill til nasjonale myndigheter

2. Fylkestinget vil ha en politikk som styrker norsk konkurransevne og fremmer investeringer og fornyelse av industrien i Norge og Nordland, og som skal være et viktig bidrag for global måloppnåelse på klima. Fylkestinget vil derfor at Regjeringen skal:
 - a. Snarest ta initiativ til å utarbeide en nasjonal industrimelding for å hindre nedbygging av landbasert norsk industri. I meldingen er det viktig å fokuseres på en samordning av energi-, klima- og industripolitikken. Fylkeskommunen ønsker med dette dokumentet å bidra til en slik nasjonal industrimelding.

- b. Utarbeide en nasjonal gassmelding der industriell bruk av gass har sterk fokus. Prising av naturgass må være et viktig element i en slik melding.
3. Fylkestinget slutter seg til Regjeringens understreking i Stortingsmelding om Norsk klimapolitikk, (nr. 21, 2011-12) som Stortinget behandlet 12. juni 2012, at en "offensiv nasjonal klimapolitikk må utformes slik at den også blir god næringspolitikk. Klimapolitikken bør bidra til å videreutvikle og omstille vårt næringsliv i klimavennlig retning. Teknologiu utvikling står her helt sentralt".
4. Det er viktig å fokusere på rammebetingelser for industrien som bygger opp rundt forståelsen av karbonlekkasje, og som bidrar til utvikling av grønn teknologi som kan gi utslippsreduksjoner globalt og verdiskaping i Norge. Fylkestinget vil at Regjeringen aktivt griper fatt i denne utfordringen og sikrer at det blir et hovedmål i nasjonal og internasjonal klimapolitikk. Dette for å unngå karbonlekkasje og derigjennom bidra til å hindre utflagging av norsk industri.
5. Fylkestinget mener energieffektivisering i industrien ytterligere må styrkes. Regjeringen må stimulere til dette gjennom tilstrekkelig sterke og forutsigbare statlige virkemidler.
6. Mineralnæringen preges i dag av lange planprosesser, og stor usikkerhet når det gjelder konsesjoner, deponi og utlippstillatelser. Dette betyr igjen at den risikovillige og langsiktige kapital som næringen trenger for å komme i gang, og for å utvikle seg uteblir.

Tiltak fylkeskommunen vil iverksette

7. Forbruk av kraft lokalisert nær kraftproduksjon («kortreist kraft») skal få fordel av sin beliggenhet. Dette vil redusere behovet for overføringsnett og redusere energitapet i overføringsnettet. Nettariffene og retningslinjene for Statnett må innrettes slik at de stimulerer til nasjonal verdiskaping på grunnlag av kortreist kraft. Det må innføres tariff modeller som ivaretar hensynet til at industrien skal ha forutsigbare og konkurransedyktige energikostnader.
8. Det skal være et mål at en viss andel av ny kraft i fylket går til industriutbygging på langsiktige og konkurransedyktige vilkår. Det er i tillegg gjeldende politikk i fylkestinget at petroleumssektoren på Nordlandssokkelen elektrifiseres.
9. Det skal settes i gang et arbeid med å se på hvordan en kan forenkle dagens prosesser knyttet til plan og bygningsloven i saker av industriell karakter. Dette med tanke på at planprosesser kan gjennomføres på kortere tid og være mer forutsigbare for næringslivet.
10. Det burde være et mål å kunne levere kortreist tømmer fra Nordland til industrielle forbrukere i Nordland. I dette arbeidet vil det og være behov for å etablere en satsing for å finne egnet logistikk som kan aktivere større lokale leveranser av skog og flis til industrien i Nordland.
11. Naturgass må tas i bruk som energibærer og råstoff i industrien. I denne sammenheng er ilandføring av naturgass et viktig virkemiddel i tillegg til etablering av LNG terminaler til industrielle og transportmessige formål.
12. For å sikre fremtidig ressurstilgang skal det sammen med NGU gjennomføres en kartlegging og verdisetting av mineralressursene i fylket som grunnlag for en egen mineralstrategi.
13. Det må utvikles flere bedriftsnettverk og klynger av typen Arena og NCE. Gjennom slike nettverk styrkes kontakten til forsknings- og utdanningsmiljøer innenfor og utenfor fylket.
14. Utdannings og forskningsinstitusjonenes samhandling med regionens industri må forsterkes for å styrke industriens forskningsaktivitet og ivareta næringens utdanningsbehov. Campus Helgeland må utvikles til et senter for utdanning og forskning i tråd med de behov som regionenes næringsliv har. Med sin nærhet til prosessindustrien på Helgeland bør disse relasjonene har sterkt fokus.
15. Det igangsettes et utviklingsarbeid sammen med industrien som skal bidra til at skolene bedre kan skreddersy opplæringstilbud for å dekke ulike behov.
16. Fylkestinget konstaterer at det er et stort behov for å styrke ingeniørutdanninga i Nordland. Ingeniørutdanningen må bygges ut for å tilfredsstillere industriens og samfunnets behov for ingeniør kompetanse i tillegg til ytterligere styrking/utvikling av doktorandprogram for næringslivet. Som ledd i dette må det satses videre på rekrutteringen av utenlandske studenter innen ingeniørfag, med siktemål at disse også kan bli arbeidskraft i Nordland. Det må iverksettes et program i samarbeid med industrien med tanke på rekruttering av utenlandske ingeniører til industriell virksomhet i Nordland.

17. Lærlingeordningen er en ordning for hele samfunnet, men særdeles viktig for å rekruttere arbeidskraft til næringslivet. Ordningen viser ungdom hva de kan forvente seg i praksis om de velger å gå inn i en bransje. Industrien i Nordland har god erfaring med lærlingeordningen som en rekrutteringsbase for senere fast ansettelse. Det påpekes imidlertid at med bedre støtteordninger kunne tallet på lærlinger blitt hevet betraktelig. Fylkestinget ber om at det i lag med industrien ses på hvordan en i Nordland kan ta ytterligere grep for å øke tallet på lærlinger i industrien.
18. Dagens leverandørutviklingsprogrammer i fylket må effektiviseres og samordnes. Dette med tanke på å styrke og bygge opp leverandører til så vel prosess-, mineral- og petroleumsindustrien.
19. Fylkestinget ber om at det etableres en satsing sammen med Innovasjon Norge som aktivt hjelper potensielle leverandører til å gjennomføre den prekvalifisering og ISO sertifisering som er nødvendig for å kunne bli leverandør til prosess- mineral- og olje/gass sektoren. Oljeindustrien må tilby kontrakter med en størrelse og kompleksitet tilpasset lokalt- og regionalt næringsliv.
20. Det etableres en egen satsing for å trekke etablert strategisk leverandørindustri til Nordland.

Johan Petter Røssvoll, SP, fremmet SPs forslag fra komiteen til tillegg i punkt 6:

Mineralstrategien bør ha som mål å sikre at mest mulig verdier forblir på norske hender. Det bør vurderes å innføre et mineralselskap i offentlig regi.

Marius Meisfjord Jøsevold, SV, fremmet SV og Rødts forslag til vedtak, endringer med uthevet skrift:

1. Fylkestinget har som mål at Nordland skal ha en konkurransedyktig og teknologisk ledende industri basert på foredling av fylkets ressursgrunnlag. Nordland sin ressursrikdom bør utvikles slik at virkningen blir reduserte globale klimautslipp, grunnlag for regional verdiskaping gjennom klimaeffektiv industriproduksjon nær energikildene og sysselsetting i hele fylket.

Innspill til nasjonale myndigheter

2. Fylkestinget vil ha en politikk som styrker norsk konkurransevne og fremmer investeringer og fornyelse av industrien i Norge og Nordland, og som skal være et viktig bidrag for global måloppnåelse på klima. Fylkestinget vil derfor at Regjeringen skal:

a. Snarest ta initiativ til å utarbeide en nasjonal industrimelding for å hindre nedbygging av landbasert norsk industri. I meldingen er det viktig å fokuseres på en samordning av energi-, klima- og industripolitikken. Fylkeskommunen ønsker med dette dokumentet å bidra til en slik nasjonal industrimelding.

b. Utarbeide en nasjonal gassmelding der industriell bruk av gass har sterk fokus. **Prising av naturgass for å styrke norsk industris konkurransevne og redusere CO2-utslipp må være viktige element i en slik melding.**

3. Fylkestinget slutter seg til Regjeringens understreking i Stortingsmelding om Norsk klimapolitikk, (nr. 21, 2011-12) som Stortinget behandlet 12. juni 2012, at en "offensiv nasjonal klimapolitikk må utformes slik at den også blir god næringspolitikk. Klimapolitikken bør bidra til å videreutvikle og omstille vårt næringsliv i klimavennlig retning. Teknologeutvikling står her helt sentralt".

4. Det er viktig å fokusere på rammebetingelser for industrien som bygger opp rundt forståelsen av karbonlekkasje, og som bidrar til utvikling av grønn teknologi som kan gi utslippsreduksjoner globalt og verdiskaping i Norge. Fylkestinget vil at Regjeringen aktivt griper fatt i denne utfordringen og sikrer at det blir et hovedmål i nasjonal og internasjonal klimapolitikk. Dette for å unngå karbonlekkasje og derigjennom bidra til å hindre utflagging av norsk industri.

5. Fylkestinget mener energieffektivisering i industrien ytterligere må styrkes. Regjeringen må stimulere til dette gjennom tilstrekkelig sterke og forutsigbare statlige virkemidler. **Særlig bør climateknologifondet ENOVA styrkes.**

6. Fylkestinget mener det må stilles klare krav til mineralnæringen som tar hensyn til lokal sjølråderett, samiske interesser og miljøet. Det må innføres en mineralavgift slik at inntekter fra eventuell gruvedrift også skal tilfalle kommunene.

Fylkestinget mener det er nødvendig for oppbygging av ny kompetanse og nasjonal kontroll av de enorme mineralressursene at det etableres et statlig eid bergverkselskap som i våre naboland Sverige og Finland.

Tiltak fylkeskommunen vil iverksette

7. a Energiloven må evalueres - med sikte på at Norge igjen kan bruke vår rene el-kraft som en nasjonal og regional ressurs. Dette vil bidra til å videreutvikle vår kraftforedlende industri og gi oss nye muligheter for videreføring av produkter fra prosessindustrien. En ny energipolitikk vil gi grunnlag for økt verdiskaping og større sysselsettingsmessig effekt, sammenlignet med dagens fokus på økt krafteksport og på kraftomsetning som en egen viktig næring - uten at den sees i sammenheng med å skape arbeidsplasser bl.a. i industrien.

7. b Forbruk av kraft lokalisert nær kraftproduksjon («kortreist kraft») skal få fordel av sin beliggenhet. Dette vil redusere behovet for overføringsnett og redusere energitapet i overføringsnettet. Nettariffene og retningslinjene for Statnett må innrettes slik at de stimulerer til nasjonal verdiskaping på grunnlag av kortreist kraft. Det må innføres tariffmodeller som ivaretar hensynet til at industrien skal ha forutsigbare og konkurransedyktige energikostnader.

8. Det skal være et mål at en viss andel av ny kraft i fylket går til industriutbygging på langsiktige og konkurransedyktige vilkår. Det er i tillegg gjeldende politikk i fylkestinget at petroleumssektoren på Nordlandssokkelen elektrifiseres.

9. Det skal settes i gang et arbeid med å se på hvordan en kan forenkle dagens prosesser knyttet til plan og bygningsloven i saker av industriell karakter. Dette med tanke på at planprosesser kan gjennomføres på kortere tid og være mer forutsigbare for næringslivet **og kommunene**.

10. Naturgass må tas i bruk som energibærer og råstoff i industrien. I denne sammenheng er ilandføring av naturgass et viktig virkemiddel i tillegg til etablering av LNG terminaler til industrielle og transportmessige formål.

11. For å sikre fremtidig ressurstilgang skal det sammen med NGU gjennomføres en kartlegging og verdisetting av mineralressursene i fylket som grunnlag for en egen mineralstrategi.

12. Det må utvikles flere bedriftsnettverk og klynger av typen Arena og NCE. Gjennom slike nettverk styrkes kontakten til forsknings- og utdanningsmiljøer innenfor og utenfor fylket.

13. Utdannings og forskningsinstitusjonenes samhandling med regionens industri må forsterkes for å styrke industriens forskningsaktivitet og ivareta næringsens utdanningsbehov. Campus Helgeland må utvikles til et senter for utdanning og forskning i tråd med de behov som regionenes næringsliv har. Med sin nærhet til prosessindustrien på Helgeland bør disse relasjonene ha sterkt fokus.

14. Det igangsettes et utviklingsarbeid sammen med industrien som skal bidra til at skolene bedre kan skreddersy opplæringstilbud for å dekke ulike behov.

15. Fylkestinget konstaterer at det høye og økende tempoet i investeringene i oljesektoren skaper økt etterspørsel etter blant annet ingeniørkompetanse. Det gjør at det er et stort behov for å styrke ingeniørutdanninga i Nordland. Ingeniørutdanningen må bygges ut for å tilfredsstille fastlandsindustriens og samfunnets behov for ingeniørkompetanse i tillegg til ytterligere styrking/utvikling av doktorandprogram for næringslivet. Som ledd i dette må det satses videre på rekrutteringen av utenlandske studenter innen ingeniørfag, med siktemål at disse også kan bli arbeidskraft i Nordland. Det må iverksettes et program i samarbeid med industrien med tanke på rekruttering av utenlandske ingeniører til industriell virksomhet i Nordland.

16. Fylkestinget er bekymret over det rekordhøye investeringsnivået i oljesektoren som fører til en todeling av næringslivet og avledete samfunnsvirksomheter, der den oljerettede aktiviteten går på høygir og annen virksomhet taper i konkurransen om ressurser, kompetanse og politisk oppmerksomhet. Boomen i oljesektoren skaper prispress i enkelte bransjer, noe som gjør blant annet norsk fastlandsindustri og fiskerieksport mindre konkurransedyktig.

17. Lærlingeordningen er en ordning for hele samfunnet, men særdeles viktig for å rekruttere arbeidskraft til næringslivet. Ordningen viser ungdom hva de kan forvente seg i praksis om de velger å gå inn i en bransje. Industrien i Nordland har god erfaring med lærlingeordningen som en rekrutteringsbase for senere fast ansettelse. Det påpekes imidlertid at med bedre støtteordninger kunne tallet på lærlinger blitt hevet betraktelig. Fylkestinget ber om at det i lag med industrien ses på hvordan en i Nordland kan ta ytterligere grep for å øke tallet på lærlinger i industrien.

18. Dagens leverandørutviklingsprogrammer i fylket må effektiviseres og samordnes. Dette med tanke på å styrke og bygge opp leverandører til så vel prosess-, mineral- og petroleumsindustrien.

19. Fylkestinget ber om at det etableres en satsing sammen med Innovasjon Norge som aktivt hjelper potensielle leverandører til å gjennomføre den prekvalifisering og ISO sertifisering som er nødvendig for å kunne bli leverandør til prosess- mineral- og olje/gass sektoren. Oljeindustrien må tilby kontrakter med en størrelse og kompleksitet tilpasset lokalt- og regionalt næringsliv.

20. Det etableres en egen satsing for å trekke etablert strategisk leverandørindustri til Nordland.

Votering

Komiteinnstillinga enstemmig vedtatt.

SPs forslag til tillegg i punkt 6 fikk 11 stemmer og falt.

SV og Rødts tilleggsforslag med unntak av punkt 15 fikk 7 stemmer og falt.

SV og Rødts forslag til tillegg i punkt 15 fikk 11 stemmer og falt.

Vedtak:

1. Fylkestinget har som mål at Nordland skal ha en konkurransedyktig og teknologisk ledende industri basert på foredling av fylkets ressursgrunnlag. Nordland sin ressursrikdom bør utvikles slik at virkningen blir redusert globale klimautslipp, grunnlag for regional verdiskaping gjennom klimaeffektiv industriproduksjon nær energikildene og sysselsetting i hele fylket.

Innspill til nasjonale myndigheter

2. Fylkestinget vil ha en politikk som styrker norsk konkurransevne og fremmer investeringer og fornyelse av industrien i Norge og Nordland, og som skal være et viktig bidrag for global måloppnåelse på klima. Fylkestinget vil derfor at Regjeringen skal:
 - a. Snarest ta initiativ til å utarbeide en nasjonal industrimelding for å hindre nedbygging av landbasert norsk industri. I meldingen er det viktig å fokuseres på en samordning av energi-, klima- og industripolitikken. Fylkeskommunen ønsker med dette dokumentet å bidra til en slik nasjonal industrimelding.
 - b. Utarbeide en nasjonal gassmelding der industriell bruk av gass har sterk fokus. Prising av naturgass må være et viktig element i en slik melding.
3. Fylkestinget slutter seg til Regjeringens understreking i Stortingsmelding om Norsk klimapolitikk, (nr. 21, 2011-12) som Stortinget behandlet 12. juni 2012, at en "offensiv nasjonal klimapolitikk må utformes slik at den også blir god næringspolitikk. Klimapolitikken bør bidra til å videreutvikle og omstille vårt næringsliv i klimavennlig retning. Teknologit utvikling står her helt sentralt".
4. Det er viktig å fokusere på rammebetingelser for industrien som bygger opp rundt forståelsen av karbonlekkasje, og som bidrar til utvikling av grønn teknologi som kan gi utslippsreduksjoner globalt og verdiskaping i Norge. Fylkestinget vil at Regjeringen aktivt griper fatt i denne utfordringen og sikrer at det blir et hovedmål i nasjonal og internasjonal klimapolitikk. Dette for å unngå karbonlekkasje og derigjennom bidra til å hindre utflagging av norsk industri.
5. Fylkestinget mener energieffektivisering i industrien ytterligere må styrkes. Regjeringen må stimulere til dette gjennom tilstrekkelig sterke og forutsigbare statlige virkemidler.
6. Mineralnæringen preges i dag av lange planprosesser, og stor usikkerhet når det gjelder konsesjoner, deponi og utslippstillatelser. Dette betyr igjen at den risikovillige og langsiktige kapital som næringen trenger for å komme i gang, og for å utvikle seg uteblir.

Tiltak fylkeskommunen vil iverksette

7. Forbruk av kraft lokalisert nær kraftproduksjon («kortreist kraft») skal få fordel av sin beliggenhet. Dette vil redusere behovet for overføringsnett og redusere energitapet i overføringsnettet. Nettariffene og retningslinjene for Statnett må innrettes slik at de stimulerer til nasjonal verdiskaping på grunnlag av kortreist kraft. Det må innføres tariff modeller som ivaretar hensynet til at industrien skal ha forutsigbare og konkurransedyktige energikostnader.
8. Det skal være et mål at en viss andel av ny kraft i fylket går til industriutbygging på langsiktige og konkurransedyktige vilkår. Det er i tillegg gjeldende politikk i fylkestinget at petroleumssektoren på Nordlandssokkelen elektrifiseres.
9. Det skal settes i gang et arbeid med å se på hvordan en kan forenkle dagens prosesser knyttet til plan og bygningsloven i saker av industriell karakter. Dette med tanke på at planprosesser kan gjennomføres på kortere tid og være mer forutsigbare for næringslivet.
10. Det burde være et mål å kunne levere kortreist tømmer fra Nordland til industrielle forbrukere i Nordland. I dette arbeidet vil det og være behov for å etablere en satsing for å finne egnet logistikk som kan aktivere større lokale leveranser av skog og flis til industrien i Nordland.
11. Naturgass må tas i bruk som energibærer og råstoff i industrien. I denne sammenheng er ilandføring av naturgass et viktig virkemiddel i tillegg til etablering av LNG terminaler til industrielle og transportmessige formål.
12. For å sikre fremtidig ressurstilgang skal det sammen med NGU gjennomføres en kartlegging og verdisetting av mineralressursene i fylket som grunnlag for en egen mineralstrategi.
13. Det må utvikles flere bedriftsnettverk og klynger av typen Arena og NCE. Gjennom slike nettverk styrkes kontakten til forsknings- og utdanningsmiljøer innenfor og utenfor fylket.
14. Utdannings og forskningsinstitusjonenes samhandling med regionens industri må forsterkes for å styrke industriens forskningsaktivitet og ivareta næringens utdanningsbehov. Campus Helgeland må utvikles til et senter for utdanning og forskning i tråd med de behov som regionenes næringsliv har. Med sin nærhet til prosessindustrien på Helgeland bør disse relasjonene ha sterkt fokus.
15. Det igangsettes et utviklingsarbeid sammen med industrien som skal bidra til at skolene bedre kan skreddersy opplæringstilbud for å dekke ulike behov.
16. Fylkestinget konstaterer at det er et stort behov for å styrke ingeniørutdanninga i Nordland. Ingeniørutdanningen må bygges ut for å tilfredsstillere industriens og samfunnets behov for ingeniør kompetanse i tillegg til ytterligere styrking/utvikling av doktorandprogram for næringslivet. Som ledd i dette må det satses videre på rekrutteringen av utenlandske studenter innen ingeniørfag, med siktemål at disse også kan bli arbeidskraft i Nordland. Det må iverksettes et program i samarbeid med industrien med tanke på rekruttering av utenlandske ingeniører til industriell virksomhet i Nordland.

17. Lærlingeordningen er en ordning for hele samfunnet, men særdeles viktig for å rekruttere arbeidskraft til næringslivet. Ordningen viser ungdom hva de kan forvente seg i praksis om de velger å gå inn i en bransje. Industrien i Nordland har god erfaring med lærlingeordningen som en rekrutteringsbase for senere fast ansettelse. Det påpekes imidlertid at med bedre støtteordninger kunne tallet på lærlinger blitt hevet betraktelig. Fylkestinget ber om at det i lag med industrien ses på hvordan en i Nordland kan ta ytterligere grep for å øke tallet på lærlinger i industrien.
18. Dagens leverandørutviklingsprogrammer i fylket må effektiviseres og samordnes. Dette med tanke på å styrke og bygge opp leverandører til så vel prosess-, mineral- og petroleumsindustrien.
19. Fylkestinget ber om at det etableres en satsing sammen med Innovasjon Norge som aktivt hjelper potensielle leverandører til å gjennomføre den prekvalifisering og ISO sertifisering som er nødvendig for å kunne bli leverandør til prosess- mineral- og olje/gass sektoren. Oljeindustrien må tilby kontrakter med en størrelse og kompleksitet tilpasset lokalt- og regionalt næringsliv.
20. Det etableres en egen satsing for å trekke etablert strategisk leverandørindustri til Nordland.

Vedlegg
Innspill til industristrategi for Nordland

DokID
336810